

*„Класика е това, което на всеки му се
иска да е прочел, но никой няма желание
да чете!“*

Марк Твен

∞ ПОВЕСТИ ∞

АЛЕКСЕЙ ТОЛСТОЙ
АНДРЕЙ ПЛАТОНОВ

© Предпечатна подготовка Паритет ООД

ПОВЕСТИ

Алексей Толстой, Андрей Платонов. 224 стр.

Превод: Гюлчин Чешмеджиева, Иванка Васева

Темата в повестта „Съкровен човек“ е гражданската война като източник на човешко страдание, скитане и гибел. След смъртта на жена му Фома Пухов не го свърта у дома, затова се записва в отряда на Червената армия, който обслужва влаковете по железопътната линия. Пухов извървява своя път, опитвайки се да си изясни всичко, ставащо наоколо. Съкровеният човек е човек с душа, устремена към опознаване на заобикалящата го действителност, който не се води по натрапвани отвън представи за живота.

В основата на сюжета в повестта „Приключенията на Разтъюгин“ са залегнали приключенията на предприемчивия Разтъюгин, който притежава шест милиона рубли и решава да обзаведе дома си с мебели в стил „от двадесетте“. Той заминава за дълбоката провинция, за да си купи такива мебели от обеднели помешчици. От страх да не останат без пукнат грош, помешчиците са готови да му продадат не само мебелите си, но на приблизително същата цена и любовниците си. Разтъюгин с разочарование (понеже не успява да си набави старинните мебели) констатира: „Аз пък си мислех, че помешчиците водят стилиен, както се казва – поетичен живот“.

Серията книги „Колекция класика“ ще зарадва вас и вашите близки и може да се превърне в прекрасен подарък за всеки от тях. Достатъчно е само да си изберете книга и да се отдадете на удоволствието от четенето!

**За поръчка на книги от сайта
www.paritetbg.com – 20% отстъпка!**

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-346-6

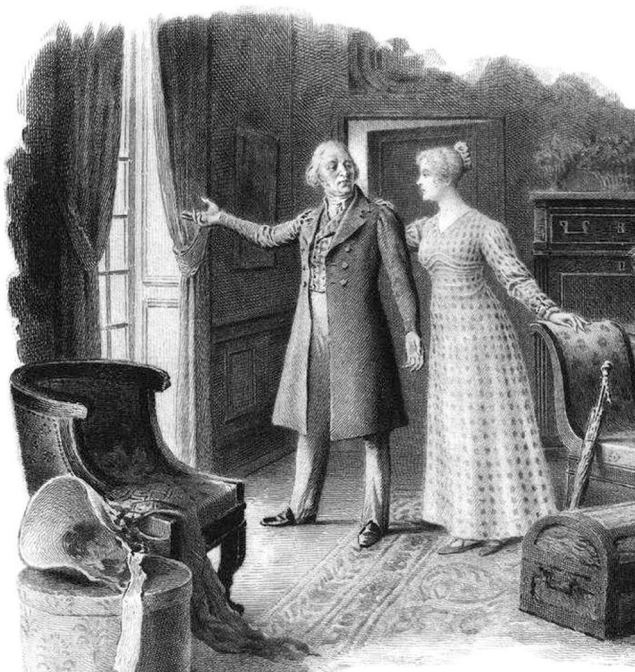
ДОСЕГА В „КОЛЕКЦИЯ КЛАСИКА“

1. Истории от американски писатели – М. Твен, Ф. Брет Харт, Ъ. Томпсън-Ситън, О. Хенри, Дж. Лондон
2. Разкази от английски писатели – О. Уайлд, Дж. К. Джеръм, А. Конан Дойл, Р. Киплинг, Саки (Х.Х. Мънро)
3. Франсис Брет Харт. Двама американци и други разкази
4. Руски народни приказки
5. Разкази от руски писатели – А. Пушкин, Ив. Тургенев, А. Чехов, А. Куприн, Ив. Бунин, М. Булгаков, А. Платонов.
6. Андрей Платонов. Разкази
7. Ги дьо Мопасан. Господин Паран и други разкази
8. Джеръм К. Джеръм. Трогателна история. Разкази и есета
9. Артур Конан Дойл. Да стигнеш навреме. Разкази
10. Едгар Алън По. Страшни разкази
11. Смешни разкази от близо и далеч – М. Твен, О. Хенри, Р. Бенчли, А. К. Дойл, Дж. К. Джеръм, Ч. Левър, Х. Х. Мънро (Саки), С. Чорни, А. Аверченко, А. Чехов
12. Марк Твен. Невероятни истории. Разкази

ОЧАКВАЙТЕ

1. Приказки – П. Бажов, Н. Лесков, В. Гаршин, Д. Мамин Сибиряк, Братя Грим, Х. К. Андерсен, О. Уайлд, Г. Райчев, Е. Пелин
2. Кратки разкази – Л. Толстой, А. Чехов, Ив. Тургенев, М. Арцибашев, Ал. Грин, М. Зошченко, С. Чорни, А. Аверченко, Р. Хауърд, О. Хенри, Х.Х. Мънро, Дж. Джером, Ги дьо Мопасан, А. К. Дойл, М. Твен
3. Джек Лондон. Властелинът на Магиите. Разкази
4. Бърнард Шоу. Пигмалион и шест разказа
5. Повести – А. Толстой/А. Платонов
6. Петлето и други повести – Алексей Толстой
7. Съветски разкази от началото на ХХ век – М. Горки, Ал. Куприн, В. Шишков, Ал. Грин, Ал. Толстой, Вл. Булгаков, А. Платонов
8. Истории за деца от руски писатели – Л. Толстой, Н. Лухманова, Д. Мамин Сибиряк, Ал. Серафимович, Вл. Дуров, Ал. Куприн, Л. Чарская, Ал. Толстой

СЪДЪРЖАНИЕ

АЛЕКСЕЙ ТОЛСТОЙ	7
ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА РАЗТЪОГИН	
<i>превод Гюлчин Чешмеджиева</i>	7
АНДРЕЙ ПЛАТОНОВ	93
СЪКРОВЕН ЧОВЕК	
<i>превод Иванка Васева</i>	93

АЛЕКСЕЙ ТОЛСТОЙ

ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА РАЗТЪОГИН

1.

Разтъогин се втурна в кабинета само по риза, шляпайки с босите си крака. Върху огромната маса трещеше телефонът, свързан с борсовия посредник. Александър Демянович грабна слушалката и заслуша. Ниското му чело се покри с едри капки пот, по скулите му избиха петна, разрошената му брада, мустаците и цялото му едро червено лице бяха изключително възбудени. „Продавай!“, викна той и се строполи в коженото кресло.

Сега всяка минута му носеше петдесет хиляди. Не можеше да има грешка, но все пак Александър Демянович гризеше ноктите си, пушеше цигара след цигара и целият дъбов кабинет беше потънал в дим, сякаш се здрачаваше.

Лявата му ръка беше заета с телефонната слушалка, дясната грабваше ту цигарата, ту молива, ту запалката, пепелта падаше върху светлосинята копринена риза и я изгори; косматите му крака непрекъснато мърдаха върху кожата от бяла мечка. Обръснат прислужник

донесе кафе; Александър Демянович му кресна: „Махай се!“ – и отново грабна телефонната слушалка. На борсата започваше паника... Разтьогин вдигна краката си в креслото, затвори очи, стисна зъби. В лявото му ухо с трясък препускаха цифри с четири, с пет, после с шест нули. Разтьогин дишаше тежко.

Изведнъж вратата на кабинета се отвори широко от рязко блъсване и влезе нисък младеж със злобно и бледо лице.

– Какъв е тоя вид? Върви да се облечеш – каза той с вдървен глас.

Разтьогин замаха с ръце, зашепна:

– Мълчи, мълчи!

Художникът Опахалов седна в ъгъла на масата, запали цигара и докато чакаше да свършат със спечелването на шестия милион, взе да оглежда стените, нещата и самото рижо-светлосиньо чудовище Разтьогин.

– Мебелировката ти е като в бръснарница – каза той отчетливо, – да беше се снабдил и със сватбена карета, ландо с гербове, изрод!

Разтьогин тресна слушалката върху апарата и разкрачи голите си крака, закрещя, като се почесваше по косматите гърди:

– Стига, достатъчно! Сега искам да живея за собствено удоволствие. Само от тебе, братко, ще накупя картини за петдесет хиляди.

Опахалов запали пура и каза, като поклаща-ше крака си:

– Няма да продам нито една картина за този обор. Какъв е този твой стил? За моите работи е необходим пълен антураж, пък обръсни и тази брада, моля те.

– Да обръсна брадата си заради твоите картини?

– Твоя работа. Ще трябва да си купиш и мебели от махагон и карелска бреза, за да ти бъде всичко стилно. Трябва да живееш със стил, тогава купувай и картини.

Такива разговори се повтаряха често между тях. Този път Александър Демянович отстъпи.

– Слушай, наемаш ли се до есента, тъй да се каже, да ме обработиш? В стила на двайсетте години? – попита след известно мълчание. – Отдавна ми се ще да имам стил. Сам знаеш, че все нямах време. А пък то никак не е дребна работа да се заемеш със стила си. Нали го знаеш Александър Иванович, търговеца от Маросейка, та той дотам я е докарал, че спял, казват, в неестествена поза, като Сомов. Така се изкривява през нощта, че после едва се оправя. Ама какво да се прави. Карай, братко, води ме да ме бръснат!

Стилната обработка на Александър Демянович започна незабавно. И тук той прояви същата настойчивост и съобразителност, както

във всичките си работи. Беше купена старинна къща в Пречистенка. И всички антиквари, брик-а-брак и доставчици на мебели се впуснаха да търсят мебели от двадесетте години. Беше решено целият ред в дома, до нощните пантофи, до чаените лъжички, да бъде стилно издържан.

До средата на юли Разтьогин и Опахалов поправяха и обзавеждаха къщата, събираха прадеди и старинна библиотека. Александър Демянович научаваше наизуст известни места от някои книги, та и разговорът му да не намира уродливо извън целия му стил. За да завършат реставрацията, решиха да отидат в някой уезд, на място да разгледат останките от старинния дворянски бит. Опахалов остана в Москва да довършва паното и натюрмортите за трапезарията, а Разтьогин замина за Н-ски уезд на една от волжките губернии.

2.

Високата беззникава ръж се беше ширнала зад хълмовете. Над нажежения прах на пътя, в който меко потъваха копитата на конете, висяха големи мухи. Прахът се издигаше изпод краката на конете, изпод колелата, носеше се на кълба подир тарантаса, покриваше червения памучен гръб на коларя, скъпата сламена шап-

ка и подплатеното с коприна палто на Александър Демянович. Той вече се беше отказал да се отърсва и да бърше лицето си; по обръснатите му бузи се стичаше пот, като оставяше браздички. Междуселският път отпред непрекъснато завиваше, губеше се в ръжта – нямаше край.

Александър Демянович бе слязъл от парахода сутринта в шест часа и сега вече беше престанал да си представя нисичките къщи с колони, мълчаливите им обитатели, пътищата от едно имение до друго през сенчестите паркове, тургеневския профил на някоя непозната иззад люлякови храсти. Ръжта, прахът, мухите, жегата сломиха въображението му. Колата пропадеше в ями и сякаш от злоба се раздрусваше; коларят от време на време се понадигаше на капрата, замахваше с камшика по някоя конска муха върху логоя и казваше ядосано:

– Тия мухи съвсем изпоядоха конете!

Пътят се изкачваше по хълмовете, спускаше се, отново се изкачваше, в далечината иззад земята се надигаше облак и се стопяваше.

– Кога най-сетне ще стигнеш, дяволе! – пъшкеше Александър Демянович.

– Ей я там господарката Тимофеева – отвърна коларят, сочейки с камшика върхарите на дърветата.

Конете свърнаха по междата. От падината се издигаха огромни черни тополи и ракити; показа се черен покрив. Ръжта от двете страни ставаше все по-висока и по-висока и свърши. Конете влязоха в празно, обрасло с къдрава трева дворче.

В дъното му, сред дърветата се издигаше стара къща. Прозорците с гъсти решетки гледаха към жълтеникавата стена от ръж. Вратата на входа бе отворена; наблизно на тревата, стоеше слаба жена с кафяв шал на раменете; тя с всички сили дърпаше въжето, вързано за нашийника на голямо куче: унилото куче се дърпаше към къщата. Когато конете влязоха от ръжта в дворчето, жената захвърли въженцето и се обърна; кучето веднага изчезна в къщата.

– Господарката е – каза коларят, ловко дръпна конете, които веднага спряха.

Александър Демянович приповдигна шапката си, скочи от тарантаса, тракна с токове в тревата и каза:

– Разтъогин, извинявам се предварително, идвам по една дребна работа.

– А, по работа, тогава заповядайте вътре – каза помещницата с тъничко гласче и тръгна напред в тъмното антре. – Съблечете тук прашните дрехи и минете в гостната, близо до

прозореца. Видяхте ли какво непослушно куче си имам, дърпаш го, а то се опъва.

Докато приказваше, господарката Тимофеева вървеше към стената и изчезна в мъничка вратичка. Разтъогин влезе в гостната. Тя беше доста гола и празна. Оплютите от мухи тапети тук-там се бяха скъсали и отлепили; потъмните места сочеха, че там някога е имало портрети; басменото диванче и креслото едва се крепяха на прогнилите си крака; само до прозореца бе придърпано здраво градинско кресло, тъкмо на него седна Разтъогин, като се оглеждаше и си мислеше:

„Странно, съвсем не е, както си мислех, макар че наистина пише (той погледна в бележника си) – дворянка Тимофеева, последна издънка на Тимофееви, били са в болярската дума, при царуването на Борис са им били подарени имоти в Смоленска, в Казанска губерния и т. н.“

Докато мислеше върху това, той слушаше как зад стената скимти кучето и дочуваше гласа на господарката: „Ще ми се шляеш ли из стаята? Как не те е срам! Пък уж си умен. Върви си в колибката. Внимавай, че ще се разсърдя“. След тези думи кучето зад стената заръмжа, господарката утихна. Разтъогин дълго слушаше как една муха бръмчеше между двойните стъкла на прозореца, после взе да покашля, да

почуква с ток, от нетърпение и досада премести креслото.

– Маря, иди да видиш защо се разшава пристигналият – казаха зад стената.

В гостната предпазливо надникна дебела, гологлава селянка.

– Слушай, мари, докога ще чакам тук! – викна ѝ Разтьогин.

Жената ахна и се скри. Зад стената веднага започнаха да си шепнат. Накрая господарката Тимофеева се яви пред сърдития гост, седна на кресълцето, сложи ръце на скута и се зае да мълчи.

Лицето ѝ, спокойно склонено към рамото, беше тясно и сбръчкано, косите вчесани гладко, с една завъртулка на темето: под закърпената пола тя се мъчеше да скрие краката си в селски ботуши.

„За какво да разговарям с такова чучело?“ – помисли си Разтьогин и каза доста сърдито:

– Пътешествам, за да се запозная с бита на помешчиците, имам препоръчителни писма, разрешете да ви задам няколко въпроса.

При тези думи господарката Тимофеева се изплаши:

– Аз съм си внесла и дворянските, и опекунските, и земските. Сигурно е другата Тимофеева. Тя наистина никога нищо не плаща.

Разтъюгин веднага обясни, че е частно лице и моли само да му се продаде нещо старинно.

– Да продам ли? Че какво да ви продам? – каза все още смутена помешчицата. – Пък аз така се уплаших, мислех си – някой таен агент. Щом искате, вземете ей това канапенце или креслата. Тях наистина отдавна трябваше да ги продам.

– Нямате ли нещо по-старинно, по-стилно?

– Ами това също е много старо – плахо отвърна господарката и като помисли, все пак поведе гостенина към трапезарията. Там по средата имаше чиреп с мляко и няколко стола край стената, старо дамско седло на подставка.

– Освен ей това седло – рече тя замислено.

От трапезарията минаха в салона. Там вече нямаше нищо. Прозорците бяха заковани с дъски; в дъното полуотворена врата водеше към малка стая, сега обляна от слънце. При звука от стъпките им оттам долетя ръмжене.

– Знаех си аз, че се е завряло там, не му стига мястото в цялата къща. Непослушничко, ще те нашаря аз с камшика! – викна господарката и докосна ръкава на Александър Демянович, – Господине, помогнете ми да се справя с него, моля ви!

Разтъюгин влезе в осветената стая и вдигна бастуна си. От дивана към вратата се спусна с жаловито скимтене одевешното куче.